

COĞRAFYA ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUMLARI

Mete ALIM*
Ünsal BEKDEMİR**

Özet

YÖK/Dünya Bankası Hizmet Öncesi Öğretmen Projesi kapsamında Eğitim Fakülteleri yeniden yapılandırılmış ve bu fakülteler bazı branşlarda yüksek lisans (tezsiz) mezunları veremeye başlamıştır. Aynı düzenlemeye göre, Eğitim Fakültelerinde açılan Tezsiz Yüksek Lisans Programları; 3.5+1.5 Birleştirilmiş Lisans+Tezsiz Yüksek Lisans ve 4+1.5 Tezsiz Yüksek Lisans programları şeklinde yürütülmektedir. Bu düzenleme ile öğretmen yetiştirme sistemi tekrar değiştirilmiştir. Bu araştırmanın amacı, Coğrafya öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını bazı değişkenlere göre ortaya koymaktır. Araştırmada, Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı'ndan toplam 120 öğrenci (Her programdan 60'ar öğrenci) örneklem gurubuna alınmıştır. Veri toplama aracı olarak H. Çermik (1997) tarafından geliştirilen ve 43 maddeden oluşan anket formu kullanılmış ve veriler belli değişkenlere göre SPSS'de analiz edilmiştir. Sonuç olarak, iki gurubun öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında anlamlı farklılıkların olmadığı ortaya çıkmıştır.

Anahtar Sözcükler: Coğrafya, öğretmenlik mesleği, tutum

Giriş

Öğretmenlik işi en eski faaliyetlerden biri olduğu gibi, öğretmenlik mesleği de yüzyıllardır mesleklerin en kutsalı olarak kabul görmektedir. Dünyadaki bilimsel ve teknolojik ilerlemeler, eğitilen kesime öğrenmeyi kolaylaştırıcı olanaklar sunmakla birlikte, öğretmen ögesi eğitim-öğretim etkinliklerinde yeri doldurulamayan birinci öge olma özelliğini her zaman sürdürmüştür. Çağın getirdiği tüm olanaklar ancak öğretmenlerin canlı kişilikleri ile umulan katkıyı sağlamakta ve yararlı olmaktadır. Bu noktada öğretmenin kişiliği, mesleki yeterliliği ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumu büyük önem taşımaktadır (Sözer, 1996, 8). Öğretmenlik yalnızca bilgi aktarma rolünü gerektirseydi, teknoloji yönünden gelişmiş ya da teknoloji ötesine geçmiş toplumlarda öğretmen problemi kolaylıkla çözümlenebilirdi. Bu durum öğrencilerin, öğretmenin sadece bilgilerinden değil kişilik özelliklerinden de etkilendiğini göstermektedir (Gürbütürk ve Genç, 2004, 49). Öğretmenin düşünsel tutumu, duygusal tepkileri, çeşitli alışkanlıkları öğrenciyi etkilemektedir. Çoğu zaman öğrenci, öğretmenin anlattığı konudan çok, konuya yaklaşımına dikkat etmekte ve olayları yorumlama biçiminden etkilenmektedir (Varış, 1973, 50). Bunun için, öğret-

* Yard. Doç. Dr.; Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı, Erzurum

** Doç. Dr.; Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı, Erzurum

menlerin mesleğe karşı tutumlarının bir çok alanda dikkate alınması ve incelenmesi faydalı olabilir.

Öğretmen, mesleği bir bilim dalını, bir sanatı veya teknik bilgileri öğretmek olan kimse, muallim, muallime demektir (Türkçe Sözlük, 1998, 1720). Öğretmenlik ve öğretmen yetiştirme sistemi ülkemizde üzerinde çok durulan ve en çok değişikliğe uğrayan alanlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Ülkemiz son 150 yıldır değişik (bazen çelişik) öğretmen eğitim sistemlerinin uygulamaya konulduğu ülkelerden biri durumundadır (Üstüner, 2004, 64). Bu konudaki son köklü değişiklik, YÖK/Dünya Bankası Hizmet Öncesi Öğretmen Projesi kapsamında Eğitim Fakülteleri'nin yeniden yapılandırılması şeklinde gerçekleştirilmiştir. Öğretmen yetiştirme uygulamalarımızda 1996 yılına kadar toplumun gereksinimi olan ve öğretmenden toplumun beklentilerine uygun olarak –bu beklentiler toplumun gelişmişlik düzeyi ile ilgilidir- “her şeyi bilen öğretmen”i yetiştirme amaçlanmaktaydı. 1923'ten beri yetiştirmeye çalıştığımız öğretmenlerden toplumsal kalkınma doğrultusunda toplumun itici gücü olmaları beklenmiştir. Kısacası öğretmenden beklenen “her şeyi bilen kişi olmasıdır” (Üstüner, 2004, 69).

Daha önce de belirtildiği gibi, öğretmen yetiştirme sistemindeki son köklü değişiklik 1994 yılında başlayan ve 1998 yılında tamamlanan düzenlemedir. Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı, Eğitim Fakültelerinin yeniden yapılandırılması ve öğretmen yetiştirme politikasındaki değişikliklerin gerekçelerini “eğitim fakültelerinin nitelikli öğretmenler yetiştirme temel misyonundan saptığı” görüşü merkezinde ayrıntılı olarak açıklamaktadır (<http://www.yok.gov.tr>). Bu düzenleme ile çeşitli alanlarda program geliştirme çalışmaları yapılması, Millî Eğitim Bakanlığı ile yapılan protokol ile fakülte-uygulama okulu işbirliğinin sağlanması, Eğitim Fakültelerindeki programlar ile Millî Eğitim Bakanlığı okullarındaki programların paralel hâle getirilmesi ve öğretmenlik formasyon derslerinin sayılarının artırılması ve uygulama saatleri konulması gibi nitelikli öğretmen yetiştirme amacına yönelik çok faydalı çalışmalar yapılmıştır. Ancak, yeniden yapılandırma kapsamında bazı aksaklıkların da ortaya çıktığı açıktır. Aynı öğretim sayısı ve kapasite ile Fen-Edebiyat Fakültelerindeki bazı branşlarda eğitim-öğretim yükünün iki katına çıkarılması, Eğitim Fakültelerinin bazı programlarında çalışan öğretim üyelerinin lisans, yüksek lisans veya doktora düzeyinde bir eğitim almamalarına rağmen bir anda, Öğretimde Planlama ve Değerlendirme, Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme ve Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi gibi özel alan eğitimi gerektiren dersleri okutmak zorunda kalmaları, lisans dersleriyle yüksek lisans diploması verilmesi ve birçok branşta 4 yıl olan öğrenim süresinin bazı branşlarda 5.5-6 yıla çıkması burada hatırlanabilir.

Yeniden yapılandırmaya göre, Ortaöğretim Fen ve Matematik Alanlar Öğretmenliği ve Ortaöğretim Sosyal Alanlar Öğretmenliği Bölümleri çeşitli branşlarda ortaöğretime branş öğretmeni yetiştireceklerdir. Ortaöğretim Fen ve Matematik Alanlar Öğretmenliği Bölümü Matematik, Fizik, Kimya, Biyoloji ve Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Anabilim Dallarından oluşurken; Ortaöğretim Sosyal Alanlar Öğretmenliği Bölümü ise Tarih, Coğrafya, Felsefe Grubu ile Türk Dili ve Edebiyatı anabilim dallarından oluşacaktır. Bu iki bölüm şimdilik ilgili enstitü bünyesinde yürütecekleri tezsiz master programlarıyla Eğitim Bilimleri Bölümünün de desteği ile ilgili alanlarda öğretmen yetiştireceklerdir. Aynı düzenlemeye göre, Eğitim Fakültelerinde açılacak tezsiz yüksek lisans programları iki şekilde yürütülebilir (<http://www.yok.gov.tr>);

1) 3.5 +1.5 Birleştirilmiş Lisans + Tezsiz Yüksek Lisans: Bu programların lisans kademesindeki öğrenciler ilk yarıyıldaki derslerini alan fakültesinden (Fen-Edebiyat Fakülteleri) alırlar. Lisans kademesini tamamlayan öğrenciler Eğitim Fakültesince ilgili enstitüye bağlı bir enstitü anabilim dalı olarak yürütülen tezsiz yüksek lisans kademesine doğrudan geçirilir. İki yarıyla eşdeğer bir süre içinde mezuniyet için öngörülen tüm şartları tamamlayan öğrencilere ilgili alan öğretmenliğinin adını taşıyan yüksek lisans diploması verilir.

2) 4+1.5 Tezsiz Yüksek Lisans: Yükseköğretim Kurulunca tespit edilen programlardan lisans diploması almış öğrencileri, lisans diploması almış oldukları programla ilgili ortaöğretim alanında öğretmen olarak yetiştirmek amacıyla üç yarıyla eşdeğer bir süreyi kapsayan yüksek lisans programları düzenlenebilir. Bu tür yüksek lisans programlarına, usul ve esasları Yükseköğretim Kurulunca tespit edilen sınavla öğrenci seçilir ve yerleştirilir.

Sonuç olarak, Millî Eğitim Bakanlığı'nın ihtiyacı olan öğretmenler yukarıda belirtilen iki kaynaktan yetiştirilmektedir. Öğretmen adayları benzer yanları olmakla birlikte aslında farklı fakültelerde ve farklı programlarda öğrenimlerini tamamlamaktadırlar. Dolayısıyla da bu öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarında farklılıklar olabileceği tezinden hareketle böyle bir araştırma yapılmaya karar verilmiştir.

1. Araştırmanın Amacı

Tutum, farklı şekillerde tanımlanmaktadır. Thurstone (1967) tutumu, psikolojik bir objeye yönelen olumlu veya olumsuz bir yoğunluk sıralaması ve derecelendirmesi olarak tanımlarken; Allport (1967), yaşantı ve deneyimler sonucu oluşan, ilgili olduğu bütün obje ve durumlara karşı bireyin davranışları üzerinde yönlendirici ya da dinamik bir etkileme gücüne sahip duygusal ve zihinsel hazırlık durumu olarak tanımlanmaktadır. Bir başka tanımda ise, bireylerin belirli bir kişiyi, bir gurubu, kurumu veya bir düşüncüyü kabul ya da reddetme şeklinde gözlenen, duygusal bir hazırlık hali veya eğilim olarak ifade edilmektedir (Özgül,1994, 336).

Bu çalışmada, Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı 3.5+1.5 Birleştirilmiş Lisans+Tezsiz Yüksek Lisans ve 4+1.5 Tezsiz Yüksek Lisans programlarında öğrenim gören "coğrafya öğretmeni" adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını bazı değişkenlere göre ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu temel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin görüşlerinin dağılımı nasıldır?
2. Cinsiyetlerine göre, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?
3. Öğrenim görülen programa göre, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

2. Varsayımlar

1. Örnekleme katılan öğrenciler anket formunu yanıtlarken öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını yansıtacak derecede samimi davranmışlardır.
2. Çermik (1997) tarafından geliştirilen ve geçerlilik-güvenirlilik çalışması yapılan tutum ölçeği uyguladığımız coğrafya eğitimi anabilim dalı öğrencileri için geçerli ve güvenilirlidir.

3. Sınırlılıklar

Bu araştırma,

1. 2004-2005 öğretim yılında Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören ve örnekleme katılan öğrenci görüşleri ile,

2. Veri toplama aracında yer alan sorular ve verilen cevaplar ile sınırlıdır.

4. Yöntem

4.1. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, 2004-2005 öğretim yılında Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Ancak, adı geçen anabilim dalında öğrenim gören 120 öğrenci (4+1.5 Tezsiz Yüksek Lisans ve 3.5+1.5 Birleştirilmiş Lisans+Tezsiz Yüksek Lisans Programlarından 60'ar öğrenci) örneklem gurubuna alınmıştır (Tablo 1).

4.2. Verilerin Toplanması

Veri toplama aracı olarak Çermik (1997) tarafından geliştirilen ve 43 maddeden oluşan anket formu kullanılmıştır. Anketteki maddelerin karşılığında "Hiç Katılmıyorum", "Az Katılıyorum", "Katılıyorum", "Çok Katılıyorum" ve "Pek Çok Katılıyorum" biçiminde seçenekler olan 5'li derecelendirme yer almaktadır. Ankete eklenen kişisel bilgilere yönelik sorularla soru sayısı 47'ye yükselmiştir. Anketteki bir madde başka maddenin tersini ifade ettiği için (Eğitim Fakültesine isteyerek geldim-Eğitim Fakültesine isteyerek gelmedim) ankette çıkarılmıştır. Dolayısıyla toplam 46 maddelik bir anket öğretmen adaylarına uygulanmıştır. Ayrıca, "Birleştirilmiş sınıflarda uygulama yapmamış olmayı bir eksiklik olarak görüyorum" ve "İlk atamada tek öğretmen olarak atanma endişesi beni meslekten soğutuyor" şeklindeki iki madde ise anketin geçerlilik ve güvenilirliği açısından ankette çıkarılmamla birlikte sadece sınıf öğretmeni adaylarını ilgilendirdiği için analiz edilmemiş ve üzerinde durulmamıştır. Olumlu maddelerin seçeneklerine katılma derecesine göre 1'den 5'e, olumsuz maddelerin seçeneklerine ise yine katılma derecelerine göre 5'ten 1'e kadar puanlar verilmiştir. Bu puanlar toplanarak öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleği ile ilgili görüşlerine ait puanlar elde edilmeye çalışılmıştır.

4.3. Verilerin Analizi

Veriler belli değişkenlere göre SPSS'de analiz edilmiştir. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin görüşlerinin dağılımını ortaya koymak amacıyla her madde ile ilgili frekans ve yüzdeler bulunmuştur. Cinsiyetlerine göre, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı "t testi"; öğrenim görülen programa göre, görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ise "Anova" ile yoklanmıştır. Ayrıca, farkın hangi anabilim dalı lehine olduğunu belirlemek için de, "Tukey Testi" yapılmıştır.

5. Bulgular ve Yorumlar

Coğrafya öğretmeni adaylarını öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını ortaya koymaya çalıştığımız çalışmanın örneklem gurubu 47 kız (% 39.2) ve 73 erkek (% 60.8) öğrenciden oluşmaktadır (Tablo 1). Örnekleme alınan kız öğrenci sayısının azlığı, genel olarak Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalında kız öğrenci sayısının az olması ile ilgilidir.

Tablo 1. Örneklemeye Katılan Öğretmen adaylarının Kişisel Bilgileri ile ilgili Bulgular.

Cinsiyete Göre Dağılım	Kız				Erkek				Toplam	
	F		%		f		%		f	%
	47	39.2			73	60.8	120	100		
Programa Göre Dağılım	3.5+1.5				4+1.5				Toplam	
	F		%		f		%		f	%
	60	50			60	50	120	100		
Tercih Sırası	1-3		4-6		7-9		10+		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
	36	30	8	6.6	2	1.6	1	0.8	47	100
Kız	36	32.5	23	19.1	7	5.8	4	3.3	73	100
Erkek	39	32.5	23	19.1	7	5.8	4	3.3	73	100
Toplam	75	62.5	31	25.7	9	7.4	5	4.1	120	100

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını karşılaştırmayı düşündüğümüz öğretmen adaylarının yarısı Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı 3.5 + 1.5 Birleştirilmiş Lisans + Tezsiz yüksek Lisans ve yarısı da 4 + 1.5 tezsiz Yüksek Lisans programlarında öğrenim görmektedirler (Tablo 1). Daha önce yapılan çalışmalarda da ortaya konduğu gibi (Alım-Doğanay, 2002, 69) öğrenciler gittikçe daha öncelikli tercihleriyle Coğrafya eğitimine gelmektedirler. Tablo 1 incelendiğinde, örneklemeye alınan öğretmen adaylarının % 62.5'nin ilk üç tercihleri ile anabilim dalımıza geldikleri görülmektedir. Bu durum değişen öğrenci profili açısından oldukça sevindiricidir.

Tablo 2. Coğrafya öğretmeni adaylarının Öğretmenlik Mesleğine ilişkin Görüşlerinin Genel Görünümü

1:Hiç Katılmıyorum 2: Az Katılıyorum 3: Katılıyorum 4: Çok Katılıyorum 5: Pek Çok katılıyorum

	1		2		3		4		5	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
5. Öğretmenliğin kutsal bir meslek olduğuna inanıyorum.	2	1.7	2	1.7	29	24.2	15	12.5	72	60
6. Toplumun kalkınmasında öğretmenin rolü çok büyüktür.	-	-	-	-	22	18.3	24	20	74	71.7
7. Toplumumuzda öğretmenin sosyal statüsü olması gereken durumda değildir.	3	2.5	2	1.7	18	15.0	27	22.5	70	58.3
8. "Hiç olmazsa bir öğretmen ol" görüşü toplumumuzda çok yaygındır.	13	10.8	10	8.3	29	24.2	25	20.8	43	35.8
9. Öğretmenlik mesleğini sevgi, hoşgörü fedakarlık mesleği olarak görüyorum.	3	2.5	4	3.3	20	16.7	26	21.7	67	55.8
10. Öğretmenlik mesleğini isteyerek seçtim.	8	6.7	7	5.8	26	21.7	18	15.0	61	50.8
11. Öğretmenin aldığı maaş sosyal yaşantısını tatmin edecek düzeyde değildir.	3	2.5	6	5.0	16	13.3	16	13.3	79	65.8

Coğrafya Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ◆

12. Bir öğretmen adayı olarak kendimi genel kültür açısından yetersiz hissediyorum.	29	24.2	45	37.5	34	28.3	9	7.5	3	2.5
13. Sabit bir gelir bu mesleği seçimimde en büyük etkidir.	37	30.8	30	25.0	31	25.8	13	10.8	9	7.5
14. Kendimi alan bilgisi dersleri açısından yetersiz görüyorum.	48	40.0	48	40.0	13	10.8	6	5.0	5	4.2
15. ÖSS/ÖYS tercih sıralamamda puanım ancak bu bölüme yettiği için bu eğitimi alıyorum.	80	66.7	20	16.7	12	10.0	5	4.2	3	2.5
16. Öğretmenliğin yorucu bir meslek olmadığını düşündüğüm için bu mesleği seçtim.	72	60.0	23	19.2	17	14.2	3	2.5	5	4.2
17. Mesleki formasyon açısından kendimi yeterli bulmuyorum.	53	44.2	35	29.2	21	17.5	4	3.3	7	5.8
18. Ailem öğretmen olmamı istediği için bu bölümü seçtim	71	59.2	32	26.7	8	6.7	2	1.7	7	5.8
19. İlk atamamda tayinim üçra bir yere çıkarsa görev yapmayı düşünmüyorum.	95	79.2	14	11.7	5	4.2	2	1.7	4	3.3
20. Sadece bir lisans diploması almak için bu bölümü seçtim.	99	82.5	11	9.2	5	4.2	1	0.8	4	3.3
21. Öğretmen olacak kişi çocukları sevmelidir.	6	5.0	3	2.5	17	14.2	21	17.5	73	60.8
22. Çocukları sevmiyorum.	96	80.0	10	8.3	5	4.2	3	2.5	6	5.0
23. Mesleğe başlamama çok az zaman kalmasına rağmen kendimi hazır hissetmiyorum.	52	43.3	43	35.8	14	11.7	4	3.3	7	5.8
24. Öğretmenliğin herkesin yapabileceği bir meslek olduğuna inanmıyorum.	13	10.8	6	5.0	17	14.2	12	10.0	72	60.0
25. Eğitim fakültesi mezunu olmayanların öğretmenlik yapmasını doğru bulmuyorum.	35	29.2	14	12.5	13	10.8	8	6.7	49	40.8
26. Öğretmen adaylarına verilen eğitimin süresini az buluyorum.	95	79.2	14	11.7	7	5.8	2	1.7	2	1.7
27. Öğretmenlik mesleği için bölümümde uygulamaya ayrılan süre yetersizdir.	44	36.7	32	26.7	20	16.7	4	3.3	20	16.7
28. Birleştirilmiş sınıflarda uygulama yapmamış olmayı bir eksiklik olarak görüyorum.	43	35.8	25	20.8	27	22.5	12	10.0	1	0.8
29. Uygulama sırasında danışman öğretim elemanından yeterince yararlanamadım.	30	25.0	40	33.3	26	21.7	6	5.0	18	15.0
30. Uygulama yaptığım okuldaki öğretmenler bana yeterince yardımcı olmadılar.	43	35.8	41	34.2	16	13.3	9	7.5	11	9.2
31. Sınıf öğretmenlerinin güvensiz tavrı verimsiz bir uygulama geçirmeme neden oldu.	53	44.2	32	26.7	20	16.7	7	5.8	8	6.7
32. Bir öğretmen öğretim yöntem ve tekniklerini etkili bir şekilde kullanmalıdır.	3	2.5	1	0.8	8	6.7	14	11.7	94	78.3
33. Kendimi öğretim yöntem ve tekniklerini etkili kullanacak düzeyde hissetmiyorum.	41	34.2	38	31.7	18	15.0	9	7.5	14	11.7

◆ Mete Alım / Ünsal Bekdemir

34. Öğretmenlerin kendilerini geliştirme çabası içinde olmadıklarını görüyorum.	7	5.8	25	20.8	38	31.7	19	15.8	31	25.8
35. Eğitim fakültesine isteyerek geldim.	19	15.8	6	5.0	16	13.3	18	15.0	61	50.8
36. Uygulama sırasında sınıfın bana ait olmaması bilgilerimi tam kullanmama engeldi.	18	15.0	21	17.5	40	33.3	16	13.3	25	20.8
37. Gözlem ve uygulama sırasında gözlemlediğim öğretmenler beni meslekten soğuttu.	50	41.7	31	25.8	20	16.7	7	5.8	12	10.0
38. İlk atamada “tek öğretmen olarak” olarak atanma endişesi beni meslekten soğutuyor.	68	56.7	21	17.5	14	11.7	4	3.3	13	10.8
39. Uygulamalarda geleneksel yöntemlerin dışındaki yöntemleri kullanmadım.	53	44.2	21	17.5	23	19.2	9	7.5	14	11.7
40. Aynı gelire sahip olacağım başka bir iş imkanım olsa öğretmenlik yapmam.	79	65.8	17	14.2	9	7.5	4	3.3	11	9.2
41. Tüm zor koşullara rağmen öğretmen olacağım için mutluyum.	8	6.7	7	5.8	23	19.2	18	25.0	64	53.3
42. Bir an önce öğrencilerime kavuşmak istiyorum.	5	4.2	8	6.7	22	18.3	16	13.3	69	57.5
43. İyi bir öğretmen olabilmek için meslek yaşamım boyunca kendimi geliştireceğim.	2	1.7	1	0.8	20	16.7	18	15.0	79	65.8
44. Ders araç-gereçlerini etkili bir biçimde kullanacak düzeyde değilim.	56	46.7	32	26.7	19	15.8	10	8.3	3	2.5
45. Derslerin özel öğretim bilgileri boyutunda kendimi yetersiz buluyorum.	44	36.7	43	35.8	24	20.0	5	4.2	4	3.3
46. Öğretmenlik mesleğinin manevi doyumu diğer mesleklere göre çok daha yüksektir.	3	2.5	2	1.7	20	16.7	12	10.0	83	69.2

Öğretmenlik mesleği mesleklerin en kutsalı kabul edilmektedir. Coğrafya öğretmen adaylarının % 60 kadarı “pek çok katılıyorum” diye görüş belirtirken bu mesleğin önemini farkında olduklarını ortaya koymuşlardır. Öğretmen adaylarının sadece % 1.7’si (2 kişi) olumsuz fikir belirtmiştir. Coğrafya öğretmeni adaylarının tamamını ise toplumların kalkınmasında öğretmenlerin rolünün çok büyük olduğunu düşündükleri görülmektedir. Öğretmen adaylarının % 90’na yakını toplumumuzda “hiç olmasa bir öğretmen ol” fikrinin hâlâ yaygın olduğunu belirtirken, yine tamamına yakını ülkemizde öğretmenlerin hak ettikleri sosyal statüye sahip olmadıklarını belirttikleri görülmektedir (Tablo 2). Öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu tutum geliştirmede, öncelikle mesleğin ülke düzeyinde toplumsal ve ekonomik çekiciliğinin artırılması önemli bir etmen olarak ortaya çıkmaktadır. Buna rağmen, anketlerden elde edilen verilere göre öğretmenlik mesleğini büyük oranda kendi istekleri ile seçtikleri yönünde görüş belirten coğrafya öğretmen adayları (yarısından fazlası “pek çok katılıyorum” şeklinde cevap vermiştir), öğretmenlik mesleğini, sevgi, hoşgörü ve fedakârlık mesleği olarak görmektedirler. Ayrıca, öğretmen adaylarının tamamına yakını öğretmenlerin ülkemizdeki kazançlarının tatmin edici olmadığını belirttikleri görülmektedir. Yine öğretmen adayları “sabit bir gelir bu mesleği seçimimde en büyük etkendir” şeklindeki maddeye de % 30.8 oranında hiç katılmadıkları yönünde

görüş belirtmişlerdir (Tablo 2). Bu bulgu, Gürbüz Türk ve Genç (2004)'in araştırmalarında ortaya çıkan sonuçlarla da paralellik göstermektedir.

Elde edilen verilere göre, öğretmen adaylarının kendilerini genel kültür açısından yeterli bulmadıkları görülmektedir (Tablo 2). Nitekim, örnekleme katılan öğretmen adaylarının % 75'ten fazlasının çeşitli derecelerde bu yönde cevap belirttikleri görülmektedir. Öğretmen adaylarının Milli Eğitim Bakanlığı kadrolarına atanabilmeleri için başarmak zorunda oldukları sınavda (KPSS) genel kültür alanındaki soruların önemli yer tuttuğu bilinmektedir. Bu doğrultuda adayların gerekli önlemleri almaları gerekmektedir. Öğretmen adaylarının alan bilgisi bakımından ise kendilerini yeterli buldukları söylenebilir. Bu, öğretim üyeleri açısından da sevindirici bir cevap olarak anlam kazanmaktadır. Öğretmen adayları mesleki formasyon açısından ise kendilerini yeterli buldukları yönünde görüş belirtmişlerdir.

Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören öğretmen adayları "ÖSS/ÖYS tercih sıralamamda puanım ancak bu bölüme yettiği için bu eğitimi alıyorum" şeklindeki maddeye ise, geldikleri tercih sıralarına da paralel olarak % 66.7 oranında "Hiç Katılmıyorum" şeklinde görüş bildirmişlerdir. Hatırlanacağı gibi öğretmen adaylarının % 60'dan fazlası Coğrafya eğitimi anabilim dalına ilk üç tercihleriyle gelmişlerdir. Öğretmen adayları "öğretmenliğin yorucu bir meslek olmadığını düşünüyorum" için bu mesleği seçtim" maddesine ise % 60 oranında "Hiç Katılmıyorum" ve % 19.2 oranında da "Az Katılıyorum" şeklinde görüş belirterek bu bölüme ilgi duydukları için geldiklerini ortaya koymuşlardır (Tablo 1). Ayrıca, örneklem gurubuna dahil edilen öğretmen adayları "ailem öğretmen olmamı istediği için bu bölümü seçtim" ifadesine ise % 59.2 oranında "Hiç Katılmıyorum" ve % 26.7 oranında da "Az Katılıyorum" şeklinde ifadeye katılmadıkları yönünde önceki cevaplarına paralel görüş belirtmişlerdir. Ayrıca, bu bulgu Çermik (1996) ve Gürbüz Türk ile Genç (2004)'in araştırmalarındaki aynı ifadeye ilişkin bulguları da desteklemektedir.

Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı öğrencileri "İlk atamamda tayinim ücre bir yere çıkarsa görev yapmayı düşünmüyorum" şeklindeki ifadeye yaklaşık % 80 oranında "Hiç katılmıyorum" şeklinde cevap vererek ülkenin her köşesinde çalışabileceği mesajını vermiştir. Öğretmen adayları "sadece bir lisans diploması almak için bu bölümü seçtim" şeklindeki ifadeye ise, sadece % 8.3 oranında çeşitli derecelerde katıldıkları yönünde görüş belirtmişlerdir.

Çocukları sevmeyenlerin öğretmenlik mesleğinde başarılı olabilmeleri zordur. Coğrafya öğretmen adayları büyük oranda (% 95) çocukları sevdikleri şeklinde görüş belirtmişlerdir. Öğretmen adayları "mesleğe başlamama çok az zaman kalmasına rağmen kendimi hazır hissetmiyorum" şeklindeki maddeye % 43.3 oranında "Hiç katılmadıkları" şeklinde görüş belirtmelerine karşın, % 56.7 oranında ise çeşitli derecelerde katıldıkları yönünde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmen adayları öğretmenlik mesleğinin herkesin yapabileceği bir meslek olmadığını yönünde görüş belirttikleri görülmektedir. Adaylarının öğretmenlik mesleğinin diğer mesleklerden farklı tutum ve beceriler gerektirdiği görüşünü paylaştıkları söylenebilir. Adayların "Eğitim fakültesi mezunu olmayanların öğretmenlik yapmasını doğru bulmuyorum" ifadesine % 29.2 oranında "Hiç Katılmıyorum" ve % 40.8 oranında da "Pek Çok Katılıyorum" şeklinde görüş belirttikleri görülmektedir.

Bilindiği gibi ülkemizde öğretmen adayları 3.5+1.5 Birleştirilmiş Lisans + Tezsiz Yüksek Lisans programlarında 5; 4+1.5 Tezsiz Yüksek Lisans programlarında 5.5 yıl eğitim görmektedirler. "Öğretmen adaylarına verilen eğitimin süresini az buluyorum." şeklindeki maddeye ise, öğretmen adayları % 79.2 oranında hiç katılmadıklarını belirterek, bu süreleri yeterli buldukları yönünde görüş belirttikleri söylenebilir.

Buna karşılık, öğretmenlerin büyük bir kısmı (% 63.3), çeşitli derecelerde olmak üzere uygulamaya ayrılan sürenin yeterli olmadığı şeklinde görüş belirtmişlerdir. Eğitim Fakültelerinin yeniden yapılandırılması sürecinde okul uygulamalarının arttırılmasına rağmen, öğretmen adaylarının daha fazla uygulama istedikleri görülmektedir.

Okul uygulamalarında öğrencilere öğrenim gördükleri fakülteden bir öğretim üyesi ve uygulama okulundan bir öğretmen rehberlik etmektedir. Öğretmen adayları “uygulama sırasında danışman öğretim elemanından yeterince yararlanamadım” ifadesine % 75 ve “uygulama yaptığım okuldaki öğretmenler bana yeterince yardımcı olmadılar” şeklindeki ifadeye ise % 64.2 oranında çeşitli derecelerde katıldıkları şekilde görüş belirtmeleri uygulamaya giden öğrencilerin okullardaki uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanlarından yeterince yardım görmedikleri görüşünü paylaştıkları yönünde yorumlanabilir. Ayrıca “gözlem ve uygulama sırasında gözlemlediğim öğretmenler beni meslekten soğuttu” şeklindeki bir ifadeye de öğretmen adaylarının % 58.3 oranında farklı derecelerde katıldıkları şekilde görüş belirtmeleri de yukarıda belirttikleri görüşleri ile paralellik göstermektedir. Coğrafya öğretmen adayları genel olarak uygulama sırasında sınıfın tek hakimi olmamalarının performanslarını olumsuz etkilediği yönünde görüş belirtmişlerdir. Coğrafya öğretmeni adayları “uygulamalarda geleneksel yöntemlerin dışındaki yöntemleri kullanmadım” ifadesine % 44.2 oranında katılmadıkları ve % 65.8 oranında da çeşitli derecelerden katıldıkları şekilde görüş belirtmişlerdir. Buradan hareketle öğretmen adaylarının geleneksel öğretim yöntemleri dışında da öğretim yöntemleri kullanma eğiliminde oldukları söylenebilir. “Öğretmenlerin kendilerini geliştirme çabası içinde olmadıklarını görüyorum” ifadesine ise adayların sadece % 5.8 oranında “Hiç Katılmıyorum” şeklinde, % 94.2 oranında ise farklı derecelerden katıldıkları yönünde görüş belirtmeleri ise dikkate değerdir. Oysa, öğretmenlerin kendilerini ve bilgilerini sürekli güncellemeleri ve geliştirmeleri beklenmektedir. Öğretmen adayları “iyi bir öğretmen olabilmek için meslek yaşamım boyunca kendimi geliştireceğim” ifadesine ise büyük oranda olumlu görüş belirterek bu konuda yeterince bilinçli olduklarını göstermişlerdir.

Verdikleri cevaplardan hareketle, öğretmen adaylarının öğretim yöntem ve tekniklerini etkili kullanabilmenin gerekliliğini idrak etmiş ve kendilerini de çeşitli derecelerde olmak üzere yeterli düzeyde hissettikleri şekilde görüş belirttikleri söylenebilir. “Ders araç-gereçlerini etkili bir biçimde kullanacak düzeyde değilim” şeklindeki ifadeye öğretmen adayları % 46.7 oranında “Hiç Katılmıyorum” yönünde görüş belirtirken, diğer öğrencilerin farklı derecelerde kendilerini yeterli görmediklerini belirttikleri görülmektedir (Tablo 2). Özellikle Eğitim Fakültelerinde öğrencilere araç-gereç ve materyal kullanma becerilerine katkı sağlayacak dersler olduğu bilinmektedir. Bu derslerde öğrencilerin de araç-gereçleri kullanmaları sağlanarak bu sorun çözülebilir.

Daha önce de belirtildiği gibi, coğrafya öğretmen adayları öğretmenlik mesleğini genel olarak kendi istekleri ile tercih etmişlerdir. Nitekim bazı ifadelerde de bu genel eğilimi destekleyici görüşlerin öne çıktığı görülmektedir. Öğretmen adayları “tüm zor koşullara rağmen öğretmen olacağım için mutluyum” ve “bir an önce öğrencilerime kavuşmak istiyorum” şeklindeki ifadelere çok az oranda olumsuz görüş belirttikleri görülmektedir (Tablo 2). Öğretmen adayları “aynı gelire sahip olacağım başka bir iş imkânı olsa öğretmenlik yapmam” ifadesine % 65.8 gibi yüksek bir oranda “Hiç katılmıyorum” ve “öğretmenlik mesleğinin manevi doyumunu diğer mesleklere göre çok daha yüksektir” ifadesine ise % 69.2 oranında “Pek Çok Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmeleri (Tablo 2) coğrafya öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleği hakkındaki olumlu tutumlarını göstermeleri açısından dikkate değer bulunmuştur.

Tablo 3. Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı Öğretmen Adaylarının Cinsiyetlerine Göre Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Fark Olup Olmadığına Dair Bulgular

Öğrenim görülen program			n	X	SK		
	Kız		47	2.7239	0.2532		
	Erkek		73	2.8198	0.3297		
	Toplam		120	2.7822	0.3045		
Varyans Analizi	Kareler Toplamı	Serbestli Derecesi	Kareler Ortalaması	F Değeri	Önem Düzeyi		
Gruplar Arası	0.263	1	0.263	2.884	p=0.092		
Gruplar İçi	10.774	118	9.130				
Toplam Kareler	11.037	119				Anlamsız	

Coğrafya öğretmeni adaylarının cinsiyetlerine göre görüşleri arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı ile ilgili bulgular tablo 3'te incelenmiştir. Erkek adayların görüşleri ortalaması biraz yüksek olmakla birlikte, her iki guruptaki adayların görüşlerinin yakın olduğu söylenebilir. Görüldüğü gibi Coğrafya öğretmeni adaylarının cinsiyetlerine göre görüşleri arasında 0.05 önem düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır (Tablo 3). Sözer (1996)'in de araştırmasında öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin görüşlerinin cinsiyete göre farklılaşmadığı bulgusu dikkat çekmektedir. Buna karşılık başka bir çalışmada (Seferoğlu, 2004), cinsiyete göre öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlar arasında kız adayların lehine anlamlı bir fark ortaya çıktığı görülmektedir.

Tablo 4. Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı 3.5 + 1.5 Birleştirilmiş Lisans + Tezsiz yüksek Lisans ve 4 + 1.5 Tezsiz Yüksek Lisans Programlarında Öğrenim Gören Öğretmen Adaylarının Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Fark Olup Olmadığına Dair Bulgular

Öğrenim görülen program			n	X	SK		
	3.5+1.5		60	2.8913	0.2861		
	4+1.5		60	2.8151	0.3660		
	Toplam		120	2.8532	0.3293		
Varyans Analizi	Kareler Toplamı	Serbestli Derecesi	Kareler Ortalaması	F Değeri	Önem Düzeyi		
Gruplar Arası	0.174	1	0.174	1.614	p=0.206		
Gruplar İçi	12.732	118	0.108				
Toplam Kareler	12.906	119				Anlamsız	

Coğrafya öğretmeni adaylarının öğrenim gördükleri programa göre belirttikleri görüşleri arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı ile ilgili bulgular Tablo 4'te incelenmiştir. Her iki gurubun görüşleri ortalaması 2.8532'dir. 3.5 + 1.5 Birleştirilmiş Lisans + Tezsiz Yüksek Lisans programında öğrenim gören coğrafya öğretmeni adaylarının görüşleri ortalaması 2.8913 iken 4 + 1.5 Tezsiz Yüksek Lisans Programında öğrenim görenlerin görüşleri ortalaması ise 2.8151'dir. 3.5 + 1.5 Birleştirilmiş Lisans + Tezsiz Yüksek Lisans programında öğrenim gören adayların görüşleri ortalaması biraz yüksek olmakla birlikte, her iki guruptaki adayların görüşlerinin bir birine oldukça yakın olduğu söylenebilir. Görüldüğü gibi, örnekleme katılan grupların görüşleri arasında 0.05 önem düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır (Tablo 3). Fen Ede-

biyat Fakültelerinden mezun olan ve 4+1.5 Tezsiz Yüksek Lisans Programlarına kayıt yaptırarak, öğretmen olmak istediklerini belirten öğretmen adaylarının görüşlerinin diğer guruptan farklılaşmaması yadırganmamalıdır. Hatta öğretmenlik mesleğine gösterdikleri olumlu tutumları öğretmenlik mesleği ve millî eğitimimizin geleceği açısından ise sevindiricidir.

Sonuç ve Öneriler

Elde edilen bulgulara göre, Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı 3.5+1.5 Birleştirilmiş Lisans+Tezsiz Yüksek Lisans ve 4+1.5 Tezsiz Yüksek Lisans programlarında öğrenim gören öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Araştırmadan çıkarılabilecek diğer sonuçlar ve getirilebilecek öneriler ise şöyle özetlenebilir:

1. Coğrafya öğretmeni adayları, toplumların kalkınmasında öğretmenlerin rolünün çok büyük olmasına rağmen, ülkemizde öğretmenlerin hak ettikleri sosyal statüye sahip olmadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlik mesleğinin ülkemizdeki popülaritesi ve mesleğin saygınlığı açısından gerekli önlemler alınmalıdır.

2. Coğrafya öğretmen adaylarının büyük bir kısmı, bu mesleği isteyerek seçtiğini belirtmiştir. Sözer (1996)'in de belirttiği gibi, öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu tutum geliştirmede mesleğin ülke düzeyinde toplumsal ve ekonomik çekiciliğinin artırılmasının önemli bir etmen olacağı unutulmamalıdır.

3. Öğretmen adaylarının tamamına yakınının, öğretmenlerin ülkemizdeki kazançlarının tatmin edici olmadığını belirttikleri görülmektedir. Bu herkes tarafından bilinen ve ülkenin ekonomik durumu ile de alakalı bir durumdur. Yine öğretmen adayları "sabit bir gelir bu mesleği seçimimde en büyük etkindir" şeklindeki maddeye de katılmadıklarını belirtmişlerdir.

4. Coğrafya öğretmen adaylarının kendilerini genel kültür açısından yeterli bulmadıkları görülmektedir. Öğretmen adaylarının KPSS 'de başarılı olmalarında bu eksikliğin giderilmesi önemli olacaktır. Öğretmen adaylarının alan bilgisi bakımından ise kendilerini yeterli buldukları söylenebilir. Öğretmen adaylarının genel kültür bilgilerini geliştirmelerinde bireysel çabalarının daha önemli olduğu gerçeği unutulmamalıdır. Öğretmen adayları bu yönde bilinçlendirilmelidir.

5. Coğrafya öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğinin diğer mesleklerden farklı tutum ve beceriler gerektirdiği görüşünü paylaştıkları söylenebilir.

6. Coğrafya öğretmeni adayları ülkemizde öğretmen eğitimi için şu anda uygulanan 5 ve 5.5 yıllık sürelerin yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir.

7. Öğretmen adaylarının büyük bir kısmı okul uygulamalarına ayrılan sürenin yeterli olmadığı ve uygulama okullarındaki rehber öğretmenlerin kendileri ile yeterince ilgilenmedikleri görüşünü paylaşmaktadırlar. Eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılması çerçevesinde kredileri artırılan uygulamaların, niteliğinin de her geçen gün arttığı bilinmektedir. Uygulama okullarında karşılaşılan sorunlar ise Millî Eğitim Bakanlığı ve üniversitelerin alacağı ortak tedbirlerle çözülebilir.

8. Coğrafya öğretmen adaylarının görüşlerinden hareketle, genel olarak geleneksel öğretim yöntemleri dışında da öğretim yöntemleri kullanma eğiliminde oldukları söylenebilir. Bunun için derslerde öğrencilerin bu yönde teşvik edilmeleri faydalı olabilir. Ayrıca, öğretmen adaylarının derslerini yürüten öğretim üyelerinin adaylar için birer model olduğu unutulmamalı ve bu yönde tedbirler alınmalıdır.

9. Öğretmen adaylarının iyi bir öğretmen olabilmek için meslek yaşamları boyunca kendilerini geliştirecekleri yönünde görüş belirtmeleri anlamlı bulunmuştur.

10. Verdikleri cevaplardan hareketle, öğretmen adaylarının öğretim yöntem ve tekniklerini etkili kullanabilmenin gerekliliğini idrak ettikleri ve kendilerini de çeşitli derecelerde olmak üzere yeterli buldukları söylenebilir.

11. Öğretmen adaylarının araç-gereç ve materyal kullanma bakımından kendilerini biraz yetersiz gördükleri ortaya çıkmıştır. Öğretmen adaylarının bu yöndeki eksikleri, özellikle uygulaması olan derslerde öğretim üyelerinin çabaları ile telafi edilebilir. Öğretim üyelerinin bu konuda da birer model olmaları beklenmektedir.

12. Yukarıda da belirtildiği gibi, coğrafya öğretmeni adaylarının öğrenim gördükleri programa göre, belirttikleri görüşleri arasında anlamlı farklılıklar görülmemiştir. Kaynakları farklı olsa da, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının farklılaşmaması, benzer ve olumlu görüşler belirtmeleri son derece sevindiricidir.

Kaynakça

- AKYÜZ Y., 2001, **Başlangıçtan 2001'e Türk Eğitim Tarihi**. Alfa Basım Yayım, İstanbul.
- ALIM, M., DOĞANAY, S., 2002, Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı I. Sınıf Öğrencilerinin Profilleri ile Akademik Başarılarının Karşılaştırılması. **Doğu Coğrafya Dergisi**, Sayı:8, Konya.
- ALLPORT, G.W., 1967, "Attitudes" Readings in Attitude Theory, and Measurement.Ed. Martin Fishbein. New York: John Wiley- Sons.
- AŞKAR, P., ERDEN, M., 1986, **Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları**. I. Ulusal Eğitim Kongresi (24-30 Kasım 1986), Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- BÜYÜKKARAGÖZ, S., MUŞTA, M.C., YILMAZ, H., PİLTEN, Ö., 1998, **Öğretmenlik Mesleğine Giriş** (Eğitimin Temelleri). Mikro Basım Yayım Dağıtım, Konya.
- ÇELİKKAYA, H., 1999, **Öğretmenlik Mesleğine Giriş**. (Eğitim ve Eğitimcilik). Alfa Basım Yayım Dağıtım, Yayın No:38, İstanbul.
- ÇERMİK, H., 1997, "Öğretmen Adaylarının Hizmet Öncesinde Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Görüşleri". **III. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu** (23-24 Ekim 1997), Çukurova Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sempozyum Kitapçığı, Adana.
- DOĞANAY, H., 2002, **Coğrafya Öğretim Yöntemleri** " Ortaöğretim Coğrafya Eğitiminin Esasları". Aktif Yayınevi, Erzurum.
- DÖNMEZ, B., 1998, "Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılandırılması Üzerine Bazı Eleştiriler". **Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi**, Sayı:13, Ankara.
- GÜRBÜZTÜRK, O., GENÇ, S.Z., 2004, " Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Görüşleri". **İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi**, Cilt:5, Sayı:7, Malatya.
- KINCAL, R. Y., 2004, **Öğretmenlik Mesleğine Giriş**. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- MOORE, KENNETH, D., 2000, **Öğretim Becerileri** (Çev. Nizamettin Kaya), Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- NİŞANCI, A., 2003, "Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılandırılması ve Coğrafya Öğretmenliği Programları Bakımından Sorunlar". **Türk Coğrafya Kurumu Coğrafya Kurultayı** (9-12 Temmuz 2002) Bildiriler Kitabı, Ankara.
- SEFEROĞLU, S.S., 2004, Öğretmen Adaylarının Öğretmenliğe Yönelik Tutumları. **XII. Eğitim Bilimleri Kongresi**, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- SELVİ, K., 1996, "Tutumların Ölçülmesi ve Program Değerlendirme". **Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi**, Cilt:6, Sayı:2, Eskişehir.
- ŞAHİN, C., 1998, "Öğretmen Yetiştirme ile İlgili Görüşler". **Millî Eğitim (Eğitim-Sanat-Kültür)**, Sayı:137, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul.
- ÖZGÜVEN, İ.E., 1994, **Psikolojik Testler**. PDREM Yayınları, Ankara.
- ÜSTÜNER, M., 2004, "Geçmişten Günümüze Türk Eğitim Sisteminde Öğretmen Yetiştirme ve Günümüz Sorunları". **İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi**, Cilt:5, Sayı:7, Malatya.
- SÖZER, E., 1996, "Üniversitelerde Öğrenim Gören Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları". **Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi**, Cilt:6, Sayı:2, Eskişehir.
- TÜRKÇE SÖZLÜK, 1998, Türk Dil Kurumu Yayın No:549, Ankara.
- THURSTONE, L.L., 1967, "Attitudes Can be Measured". Readings in Attitude Theory, and Measurement.Ed. Martin Fishbein. New York: John Wiley- Sons.
- <http://yok.gov.tr> (01.12.2005)
- <http://meb.gov.tr> (01.12.2005)

ATTITUDES OF GEOGRAPHY TEACHER CANDIDATES TOWARDS TEACHING PROFESSION

Mete ALIM*
Ünsal BEKDEMİR**

Abstract

Education Faculties have been reconstructead within the extension of Council of Higher Education/World Bank pre-service Teacher Project and now these are faculties with MA graduates (without thesis) in certain branches. Within this order, MA programmes without Thesis in Education Faculties are 3+1.5 Joined Bachelor's degree +MA without Thesis and 4+1.5 MA without Thesis. The system of teacher training has been changed with this organization. The aim of study is to determine the attitudes of Geography Teacher candidates towards teacher's profession of teaching regarding some variables. A total of 120 students from Geography Department of Kazım Karabekir Faculty of Education in Atatürk University have been included in the research (60 students from both groups). The questionnaire from developed by H. ÇERMİK and including 43 items has been used to collect date and the date have been analyzed in SPSS according to certain variables. As a result, it has been determined that there was not a significant difference between the attitudes of both groups towards teaching profession.

Key Words: Geography, teaching profession, attitude

* Ass. Prof.; Atatürk University, Kazım Karabekir Faculty of Education, Geography Teaching Programme

** Ass. Prof.; Atatürk University, Kazım Karabekir Faculty of Education, Geography Teaching Programme